

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Tervek.

A függetlenségi párt hozzájárult az u. n. pártközi paktum létesítéséhez. Jelentős közérdek követelte, hogy ezt tegye és idáig a közélet számos jó irányban változott jelensége igazolja e tényét. Nagy hiba volna azt hinni, hogy a függetlenségi párt a paktumkedveért eláldott elveitől és nem ragaszkodik ép oly szívességgel és határozottsággal a nemzeti aspirációk teljesítését képviselő programjához, mint megelőzőleg. És még nagyobb hiba volna, ha a függetlenségi párt maga hozzájárulna annak a felfogásnak a megerősítéséhez, hogy az ő létezése nem képvisel aktuális nemzeti szükséglet, hogy feladata egyedül az elvek fentartásában, ápolásában, nem pedig azok megvalósításának a minden napi munka útján való előrevitelében áll.

Az ausztriai események ugyanis mind határozottabb körvonalokban állítják elénk közjogiakban a „quid tunc” kérdését. És ha most is elmulasztjuk az állami élet teljes suverénitáshoz való jogunk kifejtését, ha felhasználatlanul hagyjuk fejünk felett elsurranni az események nagy tanúságait: úgy ki tudja meddig kell majd várunk a helyzet egy olyan változására, a mely lehetővé teend a most elmulasztott lépés helyre hozását, meddig kell várunk az események egy olyan kedvező fuvalatára, mint a jelenlegi, mely végre az állami önállóság révén segítheti hazánk államiségának sokat hányt-ve-tett hajóját?

Az osztrák németiségnek piros pünkösdi ünnepére való állásfoglalása, mely a federalismus hullámaiktól ostromolt német hegemonia megmentésén a fenyegetett lét aggodalmának kétségbeesett erőlködéseivel fázadozik, eléggé megmutatja, hogy az a szikla, amelyre Deák Ferencz kiegyezése, mint egyik sarkpontra helyeztetett, t. i. a németiség vezérszerepe Ausztriában, alámosva a föderalistikus törekvések hullámveréseitől, mennyire ingadozik.

Már most Magyarországnak is fell kell tehát vetnie a kérdést, hogy, mint óvja meg magát attól a kettős veszedelemtől, a mely egyfelől az elzüllesztől való megmenekülés eszközt a centralisatio merevségében kereső német elem vezérszerepének az uton való restitúciójában, másfelől az azzal diametris ellentétben álló és mihiend egységet darabokra törő szláv föderalizmus teljes uralomra jutásában áll?

Két tekintélyes fővárosi lap pünkösdi vasárnapjára megjelenő számában ezzel a kérdéssel is foglalkozik és mind a kettő terveket sző — nem arra, hogy az eseményeknek a nemzeti önállóság irányában való útmutatását teljesítsük, de hogy a mai közjogi kapcsolatot a változott körülményekben, átváltoztatott keretekkel bár, de alapjában változatlanul fenntartani segítsük.

A nemzeti önbizalom érzületének nagyon szomorú elcsenévészesezésére mutat ez a tervezgetés. Bevallása annak, hogy mi a nemzeti önállóság szerepe méltatlanok, az avval járó állami feladatok betöltésére képtelenek vagyunk. Hogy a sokat hangoztatott haladás és fejlődés daczára még mindig nem jutottunk el a nemzeti lét ama pillanataihoz, a melyeknél a közjogi függés kapcsainak tágitására gondolhatnánk.

Bizony lehetetlen keserűséggel meg nem telnie lelkünknek, mikor a kishitű resignatio ilyen jelenségeivel találkozik!

Am ha az intézmények és a közgondolkodás között levő kölcsönhatás törvényeit ismerjük, nem csodálkozhatunk a nemzeti gondolkodás e súlyos dekadenciáján.

Fordítsuk hát figyelmünket magunknak az ünnepi terveknek a vizsgálatára!

A két lap egyike — a „Budapesti Hírlap” — Galiczia és Dalmácia osztrák örökös tartományoknak a magyar korona fenhatósága alá helyezésében keresi a kibontakozást.

Eszmenete ez: A mai közjogi kapcsolat fennmaradásának lényeges előfeltétele a német hegemonia Ausztriában. Ezt veszedelemmel fenyegeti a szláv terjeszkedés. Gondoskodni kell tehát a tultengő szláv elem lecsapolásáról és e czélra szűkebb keretekre kell szorítani Ausztria szláv állományát. Mivel pedig Galiczia és Dalmácia szláv tartományok ősi jogon úgy is a magyar koronának képezik revindicációt alatt álló birtokait, hát ki kell csatolni e két tartományt az osztrák császárság köteleiből és át kell csatolni Magyarországhoz.

Keveset mondunk, ha ezt a tervet csak kalandosnak minősítjük.

Tudjuk ugyan, hogy a „B. H.” lelki szemei előtt a nemzeti aspirációk teljességét Nagy Lajos és I. Mátyás birodalmának in integrum restitúciója képviseli. És mégis megdöbbenünk a szertelenségnek azon a mértékén, a mely a magyar faj speciális érdekei-

nek egy olyan, az aggodalmaskodásban szinte ó-konzervatív örétől, mint magyar sajtó legelőkelőbb organuma, ilyen tervek kigondolását a hazafias lelkiismeret szemében elfogadhatóként véli feltűntethetni.

Tehát mielőtt befejeztük volna a nemzeti consolidatio nagy munkáját, vegyük újabb feladatokat terhet az eddigiek alatt úgy is roskadó vállainkra! Mikor alig győzünk számolni a szerte-húzás amaz elemeivel, a melyek az államegység köteleit magukra nézve kényelmetlennek találva, mozaikká akarják tördelni Szt. István birodalmának alapszikkját: akkor adjunk még erősítést az állambomlasztás ez elleneinek!

Mikor a kulturális hódítás gygasi munkája alatt verejtekezünk, akkor kapjunk bele abba a hódítási politikába, a melyet luxusként engednek meg maguknak a világ nagy nemzetei.

És tegyük mindezt az 1867-ben inaugurált rendszer további fennállhatóságáért! Tegyük azért, hogy elkerüljük a történelem logikájának nyilegyeneségű útját, mely a bonyodalmakból az önálló államiség gondolatának sphaerájába vezet!

A „B. H.”-nak ez a terve azonban nem áll egyedül. A „Pesti Hírlap” is jónak látta pünkösdi másodnapján gombostűre tűzni az ausztriai közállapotok okozta helyzet nehéz problémáját és e közben kifejtette arra az eshetőségre szóló terveit, ha Ausztria mostani desolált állapota lehetetlenné teszi a delegációk megválasztását és a quota megállapítására szolgáló államjogi processus lejáratását.

És e tervek szerint is nem az következnék, hogy levonva az idők jeleinek konsekvenciáit, megnyugodjunk annak a nagy igazságnak a betöltésén, hogy nincs állami törvény, mely örökre valósigot vindikálhatna magának, hanem az, hogy a felvirradó fanatizmusával csüngjünk azon az ideán, hogy az 1867. évi kiegyezés keretei nem változhatnak. E végett ideiglenesen felfüggeszthetjük a delegációk működését, átruházhatjuk annak hatáskörét a magyar képviselőháza, kiterjeszthetjük a magyar miniszterek hatáskörét is, de mindezt azzal a minden mozanatnál ott lappangó hátsó gondolattal, azzal a gondosan ápoli mentalis rezevatáival hogy ennek az ideiglenes állapotnak nem szabad a nemzeti önállóság előcsarnokát képeznie, hogy ebből vissza kell menni a felsuverenitás jelen stádiumába,

mint a nemzet boldogulásának egyedül lehetséges állpotába.

Oh mily magas mértéke ez az államférfiui előrelátásnak, a körültekintő ovatosságnak, az önbizalmaiflan skepsis hűlye révedezéseinek!

Nem gondolják az urak, hogy ha az ösök is ennyire „államférfiak” találhat volnallenni 1000 év előtt, hát még ma is ott vesztegelnének valahol Ázsia homoksisvatagjában, vagy az Etelköz mocsárainál?!

V. A.

A megrekedt kiegyezés.

A birkatürelmü embert is kihozhatja sodrából az a rut szenzáli-politika, melyet az osztrák kormányok velünk szemben megengednek.

A bécsi hírek szerint Széll Kálmán határozottan megmaradt álláspontján s inkább ó lenne kész bukni, hogyse a már létrejött egyezséget, melyet mihamarabb le akar tárgyalni a törvényhozással, széttépje s újra kezdje az alkudozást. Ezt nem szabad semmiféle magyar kormánynak megtennie. S nem is hisszük, hogy a korrekci álláspont bármely magyar kormányt megbuktathatna. Bizunk ó felsége szigorú, korrekci törvénytiszteletében, melylyel a multkori habarodást is megszüntette, hogy önmaga ellen nem engedné bukni a korrekci álláspontot elfoglaló magyar kormányt.

Ha már nem is érhetjük el e perczen a mindnyájunk javára szolgáló különválást: akkor követelnünk kell, hogy a már harmadik éve tartó káros huzavonának vessenek véget. Targyalják le nálunk a javaslatokat, tegyék törvénynyé; az osztrákok aztán csináljanak, a mit tetszik.

Három év óta bizonytalanság sulya nyom bennünket: három év óta nem birunk semmiféle hasznos törvényalkotáshoz jutni; a közigazgatási és adóreform husunkba vágó reformja nem valósulhat meg az osztrákok miatt. Legyen már elég ez a hajszla. Eleget engedtünk; ne engedjük konfundáltatni a kérdést újra a kvóta junktimjával és a bank kérdésével, melyben különben Széll Kálmán hajlándi formai engedményt tenni.

Legujabb tudósításaink a következők:

Bécs, máj. 24.

Ma délután egy óraker a király elnökével a kiegyezés ügyében értekezlet lesz, melyen Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László pénzügyminiszter, Darányi Ignác dr. földmivelésügyi miniszter és Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter, Thun gróf miniszterelnök, Kaizl dr. pénzügyminiszter és

Dipauli kereskedelemügyi miniszter vesz részt.

A kiegyezés kérdése a bankkérdésben fölmerült nehezégek miatt rendkívüli válságos stádiumba jutott. A válság kimeneteléről még most nem lehet bizonyosat mondani. A közös miniszteri tanács éppen most, déli tizenkét óraker, ült össze a király elnökével. Ezen a tanácskozáson meg fogják kísérleni, hogy az eltérő véleményeket kiegyeztessék és azt hiszik, hogy könnyebben fogják a megoldást megtalálni, ha a király maga utasítja a két kormányt, hogy egymással megállapodásra jutni igyekezzenek. Nagyon érdekes a Vaterland állásfoglalása. Ez az újság a legnagyobb határozottsággal viszszautasítja a magyar álláspontot s a következőket írja:

A cislajtániai kormány semmi szín alatt sem engedhet ebben a kérdésben. Azt mondjuk: a cislajtániai kormány, mert egyre megy, akármilyen neve is van neki. A Thun minisztériumról egyáltalán nincsen szó, mert más minisztérium sem cselekedhet másképpen, ha csak végre képpen le nem mond a Reichsrath közreműködéséről.

Bécs, május 24.

A kiegyezés kérdésében oly nagy nehezégek merültek föl, hogy az itteni politikai körök még kormányválságot sem tartanak kizártnak; nem lehetetlen, hogy a válság Magyarországra is át fog csapni.

Bécs, május 24.

A válságos hírek tartják magukat. Legvalóságosabb, hogy a Thun-kormány még ma vagy holnap beadja lemondását, de az is lehetséges, hogy a Széll-kormány is följajlanja demisszióját a királynak.

Erősen el van terjedve az a hír, hogy Thun gr. megbukott, sőt már Thun gróf utódjáról beszélnek. Vagy Auersperg, az alsó-ausztriai tartománygyűlési nagybirtokosok vezére, vagy Windischgrätz Alfréd herceg lesz az új kormányelnök. Utóbbi nemrég letette stájerországi tartománygyűlési mandátumát, tagja az Urakházának, erősen klerikális. Programját tudni vélik, a mely abból állana, hogy a német-eseh kiegyezést akarja megcsinálni, a németek kívánságainak tekintetbe vételével.

Döntés.

Bécs, máj. 24.

A korona-tanács Ö Felsége elnökése alatt 1 órától 3/3 óráig tartott. A két kormány tagjai pusztán arraszorítottak, hogy álláspontjaikat kifejtsek. **Döntés ma egy irányban sem történt.**

Thun gr. lemondásáról szóló hi-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Május 25.

Epigramm.

A muszka czár — dícsősgé a nevére, —
Egy mindnyájunkkal a festővésésbe!
Kimondja, hogy mást bántani gyalázat,
S Krisztusi békét hirdeti a világnak.

A muszka czár — gyalázat a nevére, —
Rátör egy szegény nemzet életére.
— A hága! szent gyülekezetet
Mért nem tartották Finnországra meg?!

Szabolcska Mihály.

A székelý bércek közt.

Ev. ref. főgymnasiumunk 41 tanulója hat tanárral és három tanárnéval május 17 — 20 napjain szép és tanulságos kirándulást tett a Székelyföld tündéri bércein.

A ötven tagból álló társaság szerdán este 8 óra 50 perczkor ült vonatra s csütörtökön reggel 8 óraker érkezett Brassóba.

Az állomástól vígan haladtunk szállóhelyünkre, a „Medve” fogadóba, melynek üde kerti helyiségében árnyas fák alatt hivogató terített asztalok vártak. Kiténő kávét kaptunk és a mi ilyen alkalommal szintén lényeges dolog, jó nagy poharakban. Felülvie azonnal felkerekedtünk, hogy mindek előtt az Árpád szobornál a Czenk tetején áldozunk. Utha találtuk a szász templomot, mely impozáns nagyságával sietésünk-

ben is megállított, belseje óriás oszlopaival, gyönyörű orgonájával, domborműveivel megható; sajnáltuk, hogy csak futólag nézhettük. Innen a Czenk aljába érve rendőri állta utunkat, mert a rendes feljáraton épen javítások folytak. Bár fáradtságosan, de feljutottunk a tetőre, a régi meredek uton is.

A már történelmi nagyságával is mélyen megható óriás emlékszóbor lábainál elénekeltük a Hymnuszt és Szózatot.

Aztán élveztük Brassó gyönyörű látképét, s a messze végtelenben nyuló gyönyörű erdős hegyeket. Innen lefelé indulva a barlang vendéglőjében kissé felüdvie magunkat levonultunk most már a szép serpentin uton, a munkafelügyelőék ez alatt szivességből beszüntették a munkát. Az aljban pár perczig a szép vizesésben gyönyörködünk. Fél egy óraker mára „Medve”-ben voltunk. A kiténő ebéd és jó felszolgálat fáradtságunkból teljesen felüdvített.

Délután vonatra ülvie 4 óra 34 perczkor S. Szentgyörgyre érkezünk. Az állomásánál a testvér Mikó collégium keménykötésű ifjusága várt a zászlók alatt, derék tanáraikkal élőkön. Meleg üdvözlés és ölekezés után együtt indultunk a városba. Kedves jelenség volt növendékeink gyors összebarátkozása, úgy néztek egymásra, mint rég nem látott szerető testvérek. Mindnyájunkat a legjobb családoknál helyeztek el. A collegium convictusában ünnepi vacsorával fogadtak, elébb növendékeinket, azután minket. Jelen volt a város női intelligenciája is, élén a polgármesterével. Felejthetetlen kedves estét töltöttünk. Reggel felülvie és a legjobb

kedvben folytattuk utunkat. Szíves házi gazdaságunk nem csak dédelgettek növendékeinket, hanem külön utaválalóval is gazdagon ellátta, hogy még vasárnap reggel is hazatérünk kitűnő szentgyörgyi szalonát reggeliztünk. Az állomásnál Révai Pál, e nemcsak kitűnő, de gavallér pap, gyönyörű virágcsokrokkal lepte meg társaságunk női tagjait.

A vonat 7 óraker tova robogott velünk, s 9 óraker Tusnádra érkezünk. Mélyen megragadó panoráma közepén álltunk, az Ólt folyó szorosában, a Csomág hegy nyugati lejtőjén. Körülöttünk mindenütt illatos fenyvesekkel gazdagon borított meredek hegyek emelkedtek a felhőbe.

Jól eső villásreggeli után megtekintettük a gyönyörű sétautakat, a szép svájci stíli fűrdőépületeket, villákat, melyek között — fájdalom — legszebb a Kriványé; megnéztük a gyógyesarnokokat és ásványos forrásokat s ittunk a bő szénsavas és vasas fokut vízből. Örömmel időztünk volna itt tovább is, de programunk nem engedett; ebédünk a Szent-Anna tavánál várt. Vezetőnk kalauzálása mellett fél 12 óraker indultunk lefelé a meredek Csomág-hegy serpentin-utain; mindenütt erdőben s erdőkoszoruzta hegyek közt haladva, fél 2 óraker érkezünk a tetőre, melyen gyönyörű tisztás terül el végtelen kilátással a messze bércekre és a völgyekben elterülő mezőkre s falvakra.

Rövid pihenés után a hegy délnyugati lejtőjén folytattuk utunkat, most már lefelé s csakhamar feltűnt a Szent-Anna tó acél-

szürke víztükre, de hozzá még majdnem egy órai gyaloglás után érkezünk meg fél három óraker. Kimondhatatlan örömrivalgással, majd mély, szótlan áhitattal állottunk a magas fenyvesektől kerített hosszukás kör alaku tó partján.

Úgy éreztem, mintha a természetnek egy óriás, csodás, fenséges templomában volnánk.

Bükszádi szekeresünk már itt várt az ebéddel, melynek elköltése s pár órai pihenés után, a nőket a pakkos szekérre ültetve, 5 óraker tovább folytattuk utunkat a Hargitta-hegység déli szélén emelkedő Búdös-nék nevezett hegy oldalán.

Elhaladtunk a csodás Mohos mellett, de hosszasan megállni nem volt időnk, mert estére Bálványos-fűrdőbe kellett érünk. Mindenütt erdőben haladva, fél 8 óra tájt érkezünk a Búdös-hegy tetejére.

Előttünk a meredek oldalán állott az új és szép Bálványos-fűrdő, hová szintén serpentin-ut vezetett le. Mielőtt együtt leindultunk volna, társaságunk egyik vezetője — mindnyájunk rémületére és tiltakozására — a meredek torony irányában rohant lefelé, mint mondja, hogy számunkra rövidebb utat keressen.

Merészségeért meg is fizett, mert nálunknál jóval később érkezett le, az iszonyu szűk és teljesen kimerülve. Különös véletlen, hogy a szikkal oldalon alá nem zuhant. Nagy éljenzésben törtünk ki, mikor trombitánkra először jelt adott. A szekeres és a nők azonban még nem érkeztek meg, bár úgy számítottuk, hogy hamarabb jutnak a ven-

déglőbe, mint mi. De emberünk az erdős hegy kanyargós útjain eltévedt. Társaságunk néhány erős tagja fél 9 óraker ciből indult s fél 10-re mindnyájjan együtt voltunk. Szerencse, hogy kellemes és szép holdvilágos est volt.

A Bálványos fűrdőben kitűnő vacsora várt. Reggel korán keltünk, hogy minél hamarabb élvezhessük a természetet, mely itt újabb és talán szebb képeket tárt elénk, mint Tusnádon. A hegyeket nem fenyők, hanem bükkfák borítják, de tündéri fekvésükkel, pázsitos tisztásaikkal nagyobb változatot mutatnak. Jó reggeli után ismét a hegyoldalra mentünk széles és vadregényes serpentin uton, a gyógyhelylyé alakított Búdös kénos barlangba, melynek megtekintése után szekerekre ülve Kézdí-Vásárhelyre indultunk. Utunk Bálványosvár s a szénsavgyár mellett folyton erdőben és lefelé vezetett, csaknem a 4 faluból álló Torjág. Kézdí-Vásárhelyre 10 óraker érkezünk, honnan a vonat 11 órára Kovásznára szállított.

A kovásznaiak Ignác László ref. lelkes és Bartha Imre ügyvéd vezetés alatt eléggé meg nem köszönhető, páratlan vendégszeretettel fogadtak. Összes növendékeinket magán fogatokra ültetve vittek be a városba. Ez a gondoskodás különösen jól esett, mert a vasuti állomás messze van s már fadtak voltunk.

A vendéglőben kipihenve, az ásványforrások és fűrdőhelyiségek megtekintésére vezettek. A Pokolsár nevű forrás a legnevezetesebb; ez egy örvényes iszapvulkán, melyet szénsava folytonos forrásban tart. A vá-

rekkel szemben azt állítják egyes politikusok, hogy arról egyelőre nem lehet szó.

Hitelviszonyok a székely földön.

Kolozsvár, máj. 25.

A székely föld sanyaru helyzetéről tesznek tanúságot az ottani viszonyok. A kormányok mulasztásai megtermék keserű gyümölcsüket. Holott meg van adva a természetből az öserő és még a népben a vele született hajlam és tehetség, a melylyel az otthonában rejlő kincseket kiaknázhathá, ha azok hozzáférhetőkké tétetnének.

A gazdasági szakértelem fejlesztése, a hitelviszonyok rendezése s a mezőgazdaságra kedvezővé tétele mondhatni, a legelső feladatok egyike, mert ez képezvén egész közgazdaságunknak az alapját, enélkül az általános közgazdasági fejlődés útjára eljutni, viszonyaink között, nem lehet. A mezői gazdaságnak belterjesen való kezelése, a kerti művelésnek és pedig úgy a zöldség, mint a gyümölcs termelésnek meghonosítása és általánossá tétele, ezer és ezer munkásnak nyújthatna foglalkozást és kenyeret, a kik ezt most idegenben kénytelenek keresni.

Ép oly figyelem volna fordítandó a székelyföld bérceit borító rengeteg erdőségek okszerű kibaszására, illetőleg a kihasználásnak olyan berendezésére, hogy az évente letarolt nagy mennyiségű fa-anyag a helyett, hogy nyersen, vagy mint fegyármány értékesítették, ipari célokra teljesebb kidolgozást nyerne, mi ismét sok munkáskezet volna képes lekötöni. Új bányák feltárása és a nép alsó osztályainak foglalkozást adó gyárak, péld. dohánygyárak létesítése szintén hozzájárulna a baj orvoslásához.

Es hozzá járulna a baj orvoslásához a könnyen hitelhez való jutással! . . . A közgazdasági helyzetet rendesen az olesó hitel javítja meg. Ezt pedig a nép csakis községi hitel-szövetkezetekkel érheti el. A szövetkezeti eszme ugyan már tért hódított a székelyek közt és több község állított ily hitel-szövetkezetet, de ez még nagyon kevés a községek túl zömének ez irányban tiélességével szemben. Holott, ha csak egy évtizeddel előbb gondolkodtunk volna a szövetkezeti törvény meg hozatalára, ma a székely nép helyzete jobb lenne.

Szükséges ez intézmény, hadd érezze, a ki a szövetkezetek valamelyikébe tagnak belép, hogy ha becsületes ember, ha faluja népe ilyennek itéli, segélyhez juthat. Hadd érezze, hogy ő egy társadalmi tényező, a ki heti tíz krajczáros befizetésekkel egy önálló pénzintézetet képes fenntartani. Hadd tudja, hogy a kölcsönvett összeggel önmagának, illetve társainak tartozik s ne kelljen minden esedékességi napon vagyona elkobzásától tartania. Hadd érezze azt is, hogy a becsület nagy vagyon, melyre a községi hitelszövetkezet — még akkor is, ha egyéb vagyon nincs — hitelezni fog és így az elcsélt becsületes emberek újra talpra állhatnak.

Ha a mai társadalmat továbbra is biztosítani akarjuk, arra kell ügyelnünk, hogy általánosítsassék a jólét annyira, miszerint a társadalom zömét sem a jobb módúak, sem a teljesen vagyontalan proletárok ne képezzék, hanem a közepes vagyonu szakképzett

földmivesek, iparosok, kereskedők és honoratiorok.

Ha ezt a mai társadalom keretén belül sikerül elérni, meg van oldva nemcsak az egyenlőség, hanem a tisztességes megélhetés is; nem lesz kénytelen a nép, miként a székelyföld nélkülözni s legvégső esetben vándor botot vennie kezébe. Nemzeti szempontból is, élhető állapotba kell tennünk a székely népet, mert Erdély Magyarország jobb keze, s s csak addig erős vára az országnak, a míg jólétben élő székelység tanyázik az ország e szeglet részeiben.

A vetések állása

és a mezőgazdasági állapot 1899. évi május hó 20-án.

(A földmíveléstgyi m. kir. ministerhez a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján.)

Május hó második harmadában az ország nagy részében általában kedvező időjárás uralkodott s ennek hatása alatt a növényzet is csekély kivétellel mindenütt egyenlően és kielégítően fejlődött. Szörványosan ugyan még mindig panaszkodnak a gazdák az eső hiánya miatt, főképp az erdélyrészi, illetve a keleti vármegyeekben, mindazáltal legalább ez időszertint még a növényzet a szárazságot nagyobb mértékben sehol sem sinylette meg. Helyi pásztság esők az országban, főleg az utóbbi időben gyakoriak voltak, sőt helyenkint zivatárokkal záporosó és jégeső is volt, mely azonban a felvidéki vármegyek egyes részeinek kivételével jelentékenyebb kárt nem okozott.

A további időjárástól függ, hogy fogja-e és minő kár érni a buzávetéseket, melyek ez idő szerint csekély kivétellel országsszerte erőteljesek és egészségesek. Férgek egyes helyeken, nevezetesen az Alföld némely részében kárt okoznak ugyan a buzában is, de ez a károsítás az eddigi jelentések szerint inkább csak helyi jellegű s kisebb területekre szorítkozik.

A felvidéki részekben a télságos sok esőzés következtében keletkezett áríz szerencsére a vetésekben kevés kárt okozott, így tehát a növényzet nagyobbára itt is javult. De javult különösen az esőzések hatása alatt, az ősziek csekély kivétellel közepeseknek jelölhetők. Javultak a tavasziak is általában, s bár az aczatólás néhol még mindig napirinden van, azért a tavaszi kalászok is többnyire kielégítőeknek s a kapásnövények is nagyobbakra jónak mondhatók.

Takarmányi növények, — kivéve a záporok, esők, árvizektől eliszapolt részeket, csaknem országsszerte kielégítően gyarapodnak; ugyszintén a kerti növények, hüvelyesek és általában a zöldségfélék.

A szőlők is többnyire jól fejlődnek, egyedül a gyümölcs az, a miből a termés kilátások csökkentek a cserebogarak okozta pusztítás, továbbá a sok eső és itt-ott dér és jégeső következtében. A kedvező tavaszi időjárásban a gazdasági munkálatok országsszerte serényen folytak és folynak most is. — Sok helyen már a kukoricáz, burgonyát, sőt a répát is megkapálták, illetve ez utóbbiak egyeztetését kedvező körülmények között eszközölhették. A dohány palántok kiültetése többé-kevésbbé szintén kielégítően folyik és így az az aggodalom, hogy a dohánynyal a gazdák elfognak késni, szerencsére szintén nem valósult meg.

A növényzetnek különösen az őszi és részben a tavaszi gabona fejlődésének előrehaladása lehetővé teszi immár a számbeli termésbecslést is, a mi mellett azonban tekintetbe kell venni azt a körülményt, hogy az évnek mostani szakában a várható termés eredményeket még csak igen hozzávetőlegesen lehet megbecsülni. A mostani becslést ugyanis az időjárás esélyei még jelentékenyen módosíthatják, vagyis a tényleges termés eredmény a most felállított becslés-

től különösen kedvezőtlen irányban tetemesen eltérő lehet.

Az őszivetésre az időjárás kedvező volt, a gazdák ugyszólván országsszerte az őszi búzát és rozstól jó földre bemivelhették; a tavasziak vetése is normalisan folyt le s minthogy a tél és tavasz nagyobbára megfelelt a kalászos növények fejlődési igényeinek, valószínűk látszik, hogy a bevetett gabonaterülete, szemben az 1895-iki állapottal, nem változott, 1898-hoz képest azonban főképp az Alföldön a kukoricza, árpa és zab területének hátrányára az őszi buza és rozsz területe emelkedett.

Az 1895-iki országos mezőgazdasági statisztikai adatok feltétele alkalmával a buza területe 5,515-000 kath. hold, a rozsz területe 1,841-000 kath. hold, az árpa területe 1,788-000 kath. hold, a zab területe pedig 1,685-000 kath. holdra becsültetett.

Ez az állapot a már említett kedvező körülmények befolyása alatt — dacára az eddig előfordult kisebb mérvű elemi csapásoknak, — ma is fenn állhat. Így tehát föltéve, hogy az országban a tényleg kimutatott terület egysége elfogadható s mert az őszi vetések országsszerte ma jelentékenyen kielégítőbben állanak, mint a mult évben megfelelő időszakban s a tavaszi kalászok is előnyösen megjavultak, ennél fogva a következő termés becslés vehető irányadól:

A őszi buzávetések az Alföldön és a Duna jobb partján is több helyütt már kalászuat kihányták; a Tisza vidékén is szépen kalászol az őszi buza, sőt az ország más részeiben is kezd kalászozni s a tavaszi buza is jól halad növesedés s mert továbbá fereg okozta pusztításokról is csak szörványosan panaszkodnak a gazdák és a rozsdá sem támadta még meg a buza szárát és kalászát. Az összes termés őszi és tavaszi buzából körülbelül 38 millió métermázsá körül fog ingadozni.

A mult évben közel 35 millió métermázsá buza termésünk volt; eszerint az idei termés kilátások valamivel kedvezőbbek csak az időjárástól függ, hogy a becslés meg fog-e felelni a hozzá fűzött reményeknek. Az országosan várható átlagos terméshozam becsléséből kiindulva legjobban állanak a buza vetések, azaz csak holdankint mintegy 7 métermázsá s részben azon felüli termést ígérnek: Bars, Esztergom, Nyitra, Pozony, továbbá Győr vármegye kivételével a Duna jobb partjának valamennyi vármegyében, azután Bács-Bodrogh vármegyében, Sáros és Szepes vármegyek kivételével a Tisza jobb partján végül Bekés, Bihar, Beszterce-Naszód Hunyad és Szeben vármegyekben; hét métermázsán aluli, illetve 6—7 métermázsá termést remélnék kat. holdankint: Hont, Liptó, Trencsén, Csongrád, Sáros. Szepes, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, Arad, Temes, Torontál, Alsó-Fehér, Brassó, Csik, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyekben.

Az őszi árpa jól nő s már kalászol; a tavaszi vetés vagyis az ország fő árpaia csekély kivétellel sokat javult, noha némely helyen a fergek most is károsítják és még mindig sok a gaz.

Az őszi rozsz és kétszeres szintén sokat javultak és bárha a rozsz az ország több vidékén ritka és itt-ott apró maradt, azért csaknem általában, illetve az ország nagyobb részében közepesen áll, szépen kalásztól, azaz erőteljesek és nagyok a kalászok. Igaz azonban az is, hogy virágzás közben helyenkint köd érte a rozst, ez tehát valószínűsít szerint a szemképződés rovására lesz, — de eltekintve ezen körülménytől a beérkezett termés becslési adatok szerint a kat. holdankint és országosa várható átlagos termés körülbelül 6 métermázsára tehető. A rozsz és kétszeres, a területet a már kimutatott 1,841.000 kat. holdra kalkulálva, összesen 10—12 millió métermázsá termést ígér és így a várható eredmény körülbelül megfelelné a mult évi termés hozamának.

A zab területe csökkent ugyan, az 1898-

iki kivételesen nagy zabvetéssel szemben, de az 1895-iki rendes állapottal szemben valószínűleg szintén változatlan. A bevetett területet 1,685.000 kat. holdra az átlagosan remélt terméshozamot pedig kat. holdankint 6 métermázsára becsülve, az összes zab-termés tehát mintegy 10—11 millió métermázsá körül ingadozik.

A kukoricza a kedvező időjárásban szépen fejlődik. A kukoricázat már a legtöbb helyen kapálják. Férgek szörványosan kárt okoznak benne.

A hüvelyesek közül főképp a bab és borsó szépen állanak, a kerti vetemények is nagyobbára jól fejlődnek, de ezekben és különösen a káposztafélékben a földi bolhák és fergek sok kárt okoznak.

A dohány-palánták kiültetése még folyton tart, de az utóbb kiültetett palánták nagyobbára jól megeredtek s szépen fejlődnek. Férgek és rovarok néhol károsítják.

Erd. ev. ref. egyház kerületi közgyűlés.

Ma d. e. vette kezdetét az ev. ref. egyház kerület közgyűlése.

A gyűlés iránt most is nagy érdeklődés nyilvánult, az egyház kerület helyi és vidéki tagjai részéről. A karzatot hölgyek foglalták el.

A gyűlést Bartók György püspök emelkedett szellemű imája nyitotta meg, mely után Bánffy Dezső báró nyitotta meg a gyűlést, s kinevezte a jegyzőket és segéd jegyzőket.

Ezután Kádár János olvasta fel az egyházkerület tagjainak névsorát.

Jelen vannak a következők:

Antos István, Antos József, Apáthi Péter.

Bakti Gáspár, Balássi Miklós, Balogh Károly, Barabás József, Bartha Dezső, Bartók György dr., Bánffy Dezső br., Báthori Gyula, Becsek Lajos, Bedő Ferenc, Bedőházi János, Bedő József, Benedek Árpád, Benedek Dénes, Benedek Sámuel, Benke István, Benkő Gábor dr., Bethlen Sándor gr., Bihari Sándor, Bíró Albert, Bíró András daróci lelkész, Bíró András m.-bándi lelkész, Bíró Áron, Bod Károly, Bodor Domokos, Bodor Géza, Bodor János, Bodor Tiadár dr., Bodrogi János, Borcsa Mihály dr., Both István dr., Botka Károly, Budai Elek.

Csemeke Ferenc, Cseresznyés Ödön, Csizsár Gyula, Csösz János, Csűrös Pál.

Dali János, Deák Gerő, Deák József, Deési Gyula, Domján István, Dósa Dénes, Dósa József dr.

Elekes Károly, Elekes Viktor dr., Élteső Albert.

Farnos Dezső dr., Fejes Áron, Fejervári Jenő és Károly, Ferencz István, Fejeryházi Antal, Fogarasi Béla, Földes György.

Gáspár János, Geréb Márton, Gidófalvy István dr., Gönczi Lajos, Gyarmathy Zsigmond, Gyárfás Albert, Gyárfás Endre.

Halmágyi Antal, Hegyi Sándor, Herczeg Lajos, Horváth Pál, Hory Béla.

Imecs Ernő.

Jancsó Lajos, Jánó Albert, Józsa Sándor. Kádár János, Kemény Kálmán br., Kessenéi Béla, Kis József, Kis Lajos képviselő, Kolozsvári Antal, Koncez József Kovács Albert, Kovács Dániel, Kovács Dezső, Kovács Dénes, Kovács István birtokos, Kövér András.

Lakatos Sámuel, László Ignác, Lázár István, Lénárt József, Lészai Ferencz, Lőrincz Gyula, Lőrinczi György, Magyarosi István, Maksai János, Májér János, Menyhárd András, Menyhárd Elek, Mezei Albert, Mezei Ödön dr., Molnár Albert képviselő, Molnár Albert tanár, Molnár Károly, Molnár Lajos, Musnai Károly.

Nagy József esperes, Nagy Károly, Nagy Pál, Nemes Árpád.

milyen volt az éjjel nála nélkül, realizálta, hogy mennyire szerette őtet. Szomorú, rideg számkivetés volt az neki, — Rea jött, hogy férjének a szerelme olyan szükségesség volt, mint az a levegő, melyet beszívott. Gyöngédsége, pártfogása, jósága, az volt, a mi a nap a virágoknak és jobban nélkülözte azokat, mint a hogy ki tudta volna fejezni. És most e szép holdvilágos éjszakán róla gondolkozva, nem tudott aludni, folytonosan azt ismételve magának, hogy holnap reggel látni fogja. Hajnalodott, midőn fejét a vánkossaira hajtotta és tudva, hogy ez a nap mit fog neki hozni, csak annál édesebben aludt.

A madarak és a napsugarak felébresztették. Eljött a nap — az a boldog nap, melyen a férjét ismét láthatja. Egy pillanatra azt gondolta, hogy Lajos délelőtt átlóvágol hozzá; de csakhamar reá jött, hogy az alig volna lehetséges — és — esztelenység volna.

Azonban, nem kell hosszasan várakozni; nem sokára este lesz. Mit fog a férje mondani? Mi lesz az első szava? — Milyenek fogja találni? — Oh, bár repülne az órák!

Lady Kilmorenak sok mondani valója volt Hiláryhoz. Alig tudta a tekintetét levenni róla, a ragyogó arcz folytonosan változó kifejezését bámulta.

Hiláry, nem tudom elgondolni, hogy minő különös változás történt rajtad — mondá. De az a véleményem, hogy kétszerite szebb vagy, mint midőn elmentél hazulról.

Nénikém, nagyon boldog voltam, — volt a rövid válasz.

A boldogság a legjobb szépítőszere a világon, — mondá Lady Kilmore. Türelmetlenül várom a jövő évet és hogy mit fog az hozni. Hiláry, meg vagyok róla győződve, hogy ez évadnak legnagyobb sikere lesz.

(Folytatása következik.)

ros meglepetése után kitünő és pazarul gazdag ebéddel vendégelték meg. Ebéd után ismét kocsiokon szállítottak ki az állomáshoz, Kovásznáról 4 óra 51 perczkor érkezünk Sepsi-Szentgyörgyre, hol kartársaink már vártak, hogy még egyszer üdvözlőhessük egymást. Innen 6 óra 48 perczkor érkezünk Brassóba.

A vasuti vendéglős jó vacsorával várt, melynek elköltése után siettünk vonatra ülni, mert itt csak egy órai időnk volt. Szombat és épen ünnepszombati lévén, óriás ember-tömeg tolongott a Kolozsvári vivó vonat körül. Minket azonban Friard brassói forgalmi főnök kiváló szíveséggel a roppant толонгásban is kényelmesen helyezett el. Így vasárnappal reggel szerencsésen érkezünk haza, bár fáradtságos, de igazán szép és tanulságos utunkból.

Balogh Károly.

Hilary.

— A „Tüvisek és narancsvirágok“ szerzőjétől. — Angolból fordította: **AMICA.**

VI.

(Folytatás.)

(13)

— Mert a hónapok között július a napfény hónapja, volt a válasz.

De ezek a biztató szavak nem vigasztalták meg a fiatal asszonyt. Szerető kezével a férjén csüngött.

— Lajos, mit tegyek? kiáltá és sürűn hullottak a könnyei. Nem tudak elhagyni. Eddig nem tudtam, hogy ennyire szeretlek. Vigyél magaddal.

A fiatal férj tőle telhetőleg vigasztalta; de miután hozzá az utolsó szavait elmondta és az utolsó csókját adta, nézte a vonatot, míg az eltűnt a látóhatárról és a lehangoltságnak és fájdalomnak olyan rettenetes érzete fogta el, a milyent még soha sem érzett.

— Mi történt velem? kérdi magától. Miért érzem magam ilyen szerencsétlennek? Hiszen én csak a boldogságunkat biztosítottam; én nem tettem semmi rosszat.

De azt a szomorúságot, mely mint egy nehéz felhő csüngött felette, nem tudta eloszlatni.

Azon a napon Londonba ment, a hogy megbeszélétek volt és onnét irt Lord Ardeannak, azt mondva, hogy három hét múlva vissza megy a Barton Apátságba.

Minden simán ment, éppen úgy, a hogy ő számította és a három hét elteltével, szerelemtől dobogó szívvel, ismét azon házban találta magát, hol először látta azt a kedves leányt, a ki most szeretett felesége volt. Mennyi ajándékot hozott neki! Sokszor nehezére esett a pénzt a tárczájában tartani.

Mindent megszeretett volna neki venni, a mit látott. Nevetett midőn arra a nagy dobozra nézett, mely tele volt mindennel, a mi a fiatal nőnek legjobban tetszik, szép szövetekkel, ékszerekkel, legyezőkkel, kezyitűkkel, mindennel, a miről azt gondolta, hogy Hilárynak tetszeni fog.

Es mielőtt kipakolhatnám, várakoznom kell, míg utban leszünk Kanadába, — mondá magában.

Es az Apátságban várakozott nagy türelmetlenséggel, míg Hiláry visszaérkezett.

A fiatal asszony előtt Genglasban időzése alatt a napok véghetetlen hosszúnak látszottak. Gondolatai egyedül a férjének voltak szentelve. Lelke éjjel nappal vele volt tele — egyedül csak vele. Minden napot izgatottságban töltött. Keveset gondolt azzal,

hogy mit csinált, feltéve, hogy az által az idő gyorsabban mult és midőn végre ismét Weldhomban találta magát, a Lady Kilmore éles tekintete szeretettel csüngött rajta.

— Hiláry, örülök, hogy látalak, — mondá. Jobban hiányoztál, mint a hogy gondoltam. De édes gyermekem, menyit szépként! Ez a glenglási levegőnek dicseretére vált. Te nőtől és mint ha tartásodban és kifejezésedben több méltóság volna. — Csak azt kértem tőled, hogy elmeneteled után egy egész hétig miért nem irtál nekem? Ah, miért? A Hiláry szíve egy nagyot dobbant és a szerelem lángja átalakította, a mint annak az egy hétnek a boldogsága eszébe jutott. Oh, ha el tudná mondani, hogy miért! A helyett, hogy e kérdésre értelmesen válaszolt volna, a két karját a nénye nyaka körül fonta és arcát össze vissza csókolta.

Néhány percz múlva Lady Kilmore mosolyogva az mondta —

— Hiláry, nem sok időd lesz a pihe-nésre. Lady Ardean holnap bált ad és én számodra elfogadtam a meghívást.

— Nénikém, kik lesznek ottan? — kérdi Hiláry, lesütött szemekkel.

Es Lady Kilmore azt mondta, hogy ő nem tudja.

VII.

Tehát ismét látni fogja Lajost. Hiláry csak erre tudott gondolni. Sokkal boldogabb volt, minthogy aludni tudjon. Kinyitotta az ablakát és átnézett oda, hol a hold Barton Apátságára árasztá sugarát. — A férje ott van, csak néhány métföldnyit tőre választotta el őket. Szíve csengett utána. Bár két vagy három szót tudna vele beszélni, éppen csak annyit, hogy a szívét megnyugtassa!

Borzasztóul érezte a Lajos hiányát. Csak midőn távol volt tőle és tapasztalta, hogy

Pap István, Pap Lajos képv., Pap Lajos tanár, Parádi Kálmán, Pánczél Károly, Petri Mór dr., Péter Antal széki képv., Péter Károly esperes, Péter Károly lelkész, Péter Mózes, Pokoly József, Putnoki Domokos.

Ravasz János, Rettegi Sándor, Régeni Ferencz.

Sándor János esperes, Sárkány Lajos dr., Silvéster Domokos, Simó Béla, Simó Lajos, Simon Ferencz, Sófalvi Károly, Somkerek Miklós, Somogyi Jenő, Szabó Árpád, Szabó Pál, Szabó Sámuel, Szabolcska Mihály, Szacsvai Sándor, Szalánczi Jenő, Szalánczi Lőrincz, Szatmári Ákos, Szádeczky Lajos dr., Szász I. Béla, Szász Dénes, Széchy Ferencz, Székely Ödön, Szilágyi Farkas.

Tavaszi József, Tálai György, Timár Károly, Török István dr., Tunyogi Béla.

Ujvári Cz. József.

Válvi Gábor dr., Váro Ferencz, Wass Béla gr., Vásárhelyi Boldizsár, Veress Károly, Veress Sándor, Vén Mihály, Vincze Ödön, Viski Pál.

Zajzon János, Zathureczki Gyula, Zeyk Dániel, Zeyk Gábor, Zoltáni Elek.

A felolvasott névsorból elnök konstaltája, hogy a tagok határozat képes számban vannak jelen.

Ezután egyhangulag felvették dr. László Ferencz sz. szgyörgyi tanárt az igazg. tagok sorába.

Bejelentette ezután elnök azok neveit, a kik távol maradásukat igazolták.

Titkár olvasta Erzsébet királyné emlékének jegyzőkönyvi megörökítésére az igazgató tanács előterjesztését, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Bánffy Dezső elnök a házszabályok 6. §-ának a., pontja értelmében kiküldendő bizottságok kinevezésére nézve javaslatot tesz.

E javaslatok alapján a vizsgáló bizottság Gyarmathy Zsigmond elnöklete alatt, a kényvező bizottság Molnár Albert elnöklete alatt, a sérelmeket elintéző bizottság gr. Wass Béla elnöklete alatt, a szavazat szedő bizottság Menyhárt András elnöklete alatt küldetik ki.

Az indítványok tárgyalására Apáthy Péter főgondnok elnöklete alatt, a testvér egyházkerületek jelentéseinek megvizsgálására Pokoli József elnöklete alatt küldetnek ki bizottságok.

Kádár János titkár olvassa az igazgatótanács előterjesztését, a működési hatáskör bizottsági tagjainak megvizsgálásáról.

A gyűlés elfogadja a javaslatot. Elnök javaslatára elhatározza a gyűlés, hogy a választások d. u. 3—5 óra közt eszköztesse.

A gyűlés folytatását d. u. 4 órára tűzi ki.

Kádár János dr. felolvassa az igazgatótanács előterjesztését a Szász Domokos elhunyt püspök érdemei jegyzőkönyvi megörökítésére valamint siremlékére eszközzendő gyűjtésre nézve.

A javaslatot a közgyűlés elfogadja. Ezután a gyűlés felfüggesztvén, d. e. 10 órakor a tagok a belfarkas utcai templomba vonultak részt venni a Szász Domokos emlékére tartandó gyász ünnepélyen.

Gyász ünnepély.

A belfarkas utcai templomban lefolyt gyászisten tisztelet alatt a közönség zsufolásgig megtöltötte az egyházat. Az egyházkerületi közgyűlési tagjain kívül jelen voltak ott a tanárok, hívők s nagy száma az előkelő hölgyeknek, kik a templom padsorainak egy részét s a karzatot elfoglalták.

A gyász ünnepély a gyülekezeti énekkel kezdődött. Azután a ref. egyházi vegyes kar karéneke következett. Bartók György emelkedett szellemű gyászimája után a földész énekkar énekelt.

Ezután Kenessey Béla dr. lépett a szószékére és Szász Domokos püspök működését, működése eredményeit, az eszményi célok megvalósítása felé törekvő munkásságát világitotta meg.

Kenessey beszéde az egyházi beszédeknek egy minden részében kidolgozott remeke volt, telve költői gondolatokkal s a tudós fő éles megfigyelésének gazdag adataival, melyet a közönség a legnagyobb figyelemmel és ihlettel hallgatott végig. Kenessey beszéde a részletekig mély benyomást gyakorolt. Résztettek azért nem közülünk belőle, mert e beszédet a maga egészében kell hallani, vagy olvasni.

Kenessey Béla dr. beszéde után a gyülekezet dísz éneke zárta be az emlékeztetés gyászünnepélyt.

IRODALOM.

Egy új költői tehetség. Jókai Mór a minapában egy pakamétát kapott a postán — Rosnyóról. Felbontotta. Egy vastag kötet volt benne, teleírva versekkel. Szerzőjük ifjabb *Janisch* Lajos gimnasiumi tanuló, Rosznyón. Jókai ugyancsak írtozott, mikor kezébe vették. Micsoda versek lehetnek! — gondolta magában. Mégis belenézett. Elolvasott egyet, elolvasott kettőt, harmat és végre mind. Legnagyobb csodálkozására egy igazi költői tehetség fedezett fel. Nyomban tárczát irt, melyben többek közt így ir az új tehetségről a „Magyar Hirlap“-ban: „Hisz ez a gyerek egy tünemény!

Amennyi igaz érzés, finom hangulat, majd tulusapongó szenvedély, mámor, ábrándozás ennek a költeményeiben megszólal, az egy teljesen kiforrott férfielekelyhez is méltó volna. Hazafias költeményeiben pedig oly ifjú hév, oly igaz kegyelet nyilatkozik meg, mely azokat legjobb köl-</

tőnk remeikehez közelíteti. És mindezekben a technika, a versforma, a ritmus oly meglepően szabatos, könnyed, zengetes, mintha egy kitanult vates kezelne a lantot.

Sok köztük a szerelmi dal: nagyon is sok. Pedig még most csak az illatától mámoros a virágának, hát még majd ha a gyümölcsét izeli s megtudja, hogy az milyen keserű!

De a mi legjobban meglepett e versgyűjteményben, az a humor, mely hangulatos életképeiben megnyilatkozik: A humor Isten adománya. Minden egyebet el lehet tanulni, elkönyörögni a muzsáktól, a humor az — a mi maga teremti magát.

Közül is tőle egy mutatyányt, a mi csakugyan figyelemreméltó. Ezután pedig felhívjuk irodalmi köreink figyelmét, hogy méltassák figyelemre Janisch Lajost és nyisanak tért neki tehetsége érvényesítésére. — Igazán, kíváncsiak vagyunk, mi lesz belőle?

Mulatság.

Választúli majális. Bánffy Albert báró, a választúli áll. elemi iskola gondnoksági elnöke, páratlan buzgótságot és áldozatkészséget fejt ki az iskola érdekében saját telkén, saját költségén, szép, új iskolaépületet emeltetett, tandíj-megváltás czímén évente 120 frtot fizet, karácsonykor karácsonyfát állít, s a szegény gyermekeket ruhával, tanszerekkel látja el. Most meg, pünköszt másod napján a daloskór és népkönyvtár javára kitűnően sikerült majális rendezett. Számosan jelentek meg Kolozsvárról és a vidékről, kiket a báró s nagyműveltségű, szellemes szép neje és az egész főúri család ritka szíves vendégzsereffel fogadott. A fesztelen jövedű, kedves emlékü mulatság reggelig tartott s a jótékony csejra szép eredménnyel végződött.

ZENE.

Hangverseny. Geiger Albert zongora művész tanítványai által a „Mária Valéria” árvaház javára f. év. jun. 1-én rendezendő hangversenyre, melyről már egy ízben megemlékeztünk, a jegyek előzetesen válthatók *Óváry* Kelemené választmányi tagnál *Külmonostor utcában.*

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, május 25.

— **A választók összeírása.** Ismét felhívjuk polgártársainkat tegnapi hírünkre, melyben elmondtuk hogy *ki három lakrészrel bír*, és mind az iparos, *ki 10 frt 50 kr adót fizet* az az illető a fertálykapitányság hivatalában nézze meg, hogy vajjon *fel van e réve a választók közé*, mert most ha tévedésből kimaradt, azonnal beírják, ha ehéten szombatig *jelentkezik.*

— **Tisztelgés a főgondnoknál.** Ma délben testületileg tisztelgett az év. egyház közgyűlésének küldöttsége a főgondnoknál. Bánffy Dezső báró felelt a földtőség vezetőjének üdvözlétre és öpmének adott kifejezést, hogy a mi közgyűléseknél ritka dolog, jelenleg mind az it gondnok együtt van.

— **Séta zene.** A m. kir. honvéd zenekar holnap (pénteken) délután 5 órától fél 7 óráig a sétátérnen a következő műsort játsza:

1. A győzelmi zászló alatt, *iduló. Blou.*
2. Jogász csárdás. *Beleznaq.*
3. Délszaki rőzsák, keringő *Strauss.*
4. Nyitány „Norma” dalműző. *Bellini.*
5. Nagy egyveleg kuruc dalokból.

Borsay.

6. Az álmodozó, mazur. *Lidwig.*
7. Takaródó, jellemkép. *Kier B.*

— **Egy tanítónő jubilama.** Nem régen már megemlékeztünk arról, hogy a kolozsvári belvárosi r. kath. lányiskolának minden körben méltán szerető és becsült vezető tanítónője Schwarczel Adél urhölgy ez évben tölti be tanítónői működésének 25-ik évfordulóját. E nevezete évforduló alkalmából az általa vezetett isola tanítónői és növendékei megható ünneplyt rendeztek. Az ünnepély tegnap reggel 9 órakor ünnepi istentisztelettel vette kezdetét melyet fényes papi segédlettel Bíró Béla apátlébános végzett. Mise alatt az iskola növendékei énekeltek megható egyházi daloka Mise után a növendékek nyújtottak át szp beszéd kíséretében csinos emlék tárgya melyet az ünnepelt könnyek között vett t. A valódi jubileumi ünnepély a városi viadó nagy termében délután 4 órakor vette kezdetét. A viadó terme szorongásig megtelt érdeklődőkkel. Mikor az ünnepelt tanó pár percczel 4 óra előtt a terembe lépett, növendékek és a közönség lelkes éljenzsekkal fogadták, majd a növendékek és a bzsönség lelkes éljenzésekkel fogadták, mai a növendékek gyönyörű üdvözlő kardalazendült fel. Erre felemelkedett Bíró Béla pátlébános, s az iskolai előjáróság nevébe szép beszéddel üdvözölte, a kartársak nében pedig Wermescher Györgyné mond üdvözlő beszédet,

melyekre az ünnepelt mély meghatottság közt választott, beszédével könnyekre fakasztva az egész közönséget. Ezután két igen kedves alkalmi szindarabot adtak elő a növendékek, melyeket özv. Imre Gergelyné tanítónő szerkesztett, s ugyan ő vezette az előadást is. Az első darabban a gyönyörű angyal képlet aratott nagy tetszést, a másodikban az abc. összes betűiből bokrértába kötött virágok, valamennyi egy kis növendék munkája, a kik egyenként járultak eléje rövid, szeretetteljes üdvözléseikkel. Nehány karének elhangzása után még *Kozma* Ferencz kir. tanfelügyelő intézett az ünnepelhez lelkes üdvözlő beszédet, melynek során kiemelte, hogy mily büszke lehet az intézet arra, hogy ilyen tanítónője van, a ki különben nemcsak az intézeté, hanem az egész hazáé, mert áldásos működésével az egész haza javát mozdítja elő. A közoktatásügyi kormány nevében hálás köszönetét nyilváníta eddigi lelkes és odaadó működéséért. A közönség perczekig tartó taps és éljenzésben tört ki a tanfelügyelő azon gyönyörű beszédje után s az ünnepellet folyton a leg-lekesebb óvációkbán részesítették. Az épp oly lelkes mint megható ünnepélyről mindenki abban a tudatban távozott el, hogy a közönség szeretete és elismerése ez esetben egy igazán érdemes és tisztelőre méltó tanítónő iránt nyilatkozott meg. A szerencse kívánatokhoz mi a magunk részéről is a legkészségebben csatlakoztunk.

— **A jubilaris tanítónő üdvözlése.** *Schwarczel* Adél urnőt, a kolozsvári belvárosi r. kath. lányiskola vezető-tanítónőjét 25-éves jubileuma alkalmából — melyet tegnap ünnepeltek meg — az ország minden részéből felkeresték szerencsekívánataikkal. Tegnap délelőtt a tantestület élén *Bíró* Béla apátlébános; az egyházközség nevében *Dr. Parkas* Lajos főgondnok, a kolozsmegyei tantestület nevében ennek elnöke *Solyom* János üdvözölték megleghangu beszédekkel az ünnepeltet. *Heimrich* Józsa, a tanítónőképző intézet igazgatója, majd igen sok szűlő kereste fel és adott kifejezést szerencse kívánatainak. A tegnapi ünnepen a közoktatási kormány nevében *Kozma* Ferencz kir. tanfelügyelő üdvözölte lelkes beszéddel. Gróf *Majláth* Gusztáv püspök megleghangu levélben gratulált. Távirati üdvözlések érkeztek *Dr. László* Gyuláné, Kasztner Janka urhölgytől Budapestről, továbbá a tordai, toroczkói kartársai, s több rokona és tisztelőjétől. Ezen kívül az ünnepelt tanítónőúrsai és az iskola növendékei értékes ajándékokkal lepték meg, mindezek annak a nagy és őszinte szeretetének és becsülésnek a bizonyítékai, melyben ez a kizárólag hivatásának élő tanítónő a társadalom minden rétegében részesül.

— **Életmentés.** *Klein* Jenő kolozsvármegyei takarékpénztár rész. társ. könyveztője tegnapelőtt egy 12 éves fiúnak mentette meg az életét. A gyerek ugyanis az úgynevezett Tauffer-féle hidnál kalapját a folyóba ejtette. Utána szaladt, hogy kifogja. Am ekkor ő maga is beesett a folyóba, melynek sebes vize gyorsan hajtotta lefelé. A kis gyerek párszor alábukkant, de ismét felvetette az ár. Ekkor az ott elhaladó *Klein* Jenő meglátta a fuldokló gyereket s azonnal mentésére sietett, s az ev. ref. státus bérháza előtt sikerült neki a gyereket a partra vonszolni. A gyerek ki már már befullt a vízbe, ijedtségéből magához térvé, hazament.

Szász-hazafiság.

Árvolta hazafiságát

*Eddig is: — most evidens,
Hogy a szász mily circumspectus,
Hogy mennyire providens!*

S egyre verte büszke mellén

A brassói kék dobmányt,

Hogy ő mindég támogatja

A liberális kormányt.

*S most is kész rá, s nem követel
Érte sápot a tudon,*

Csak azt: hogy ne kényszerítsék,

Hogy magyarul tanuljon!...

*Hagyjuk meg a szászt németnek:
Ez csupán most mit akar,
Mert szívéből gyűlöl minket,
S mindent itt a mi magyar.*

Gyűlöl minket, s gyűlölete

Addig terjedt mostanán,

Hogy e haza édes nyelvében

Törvénykezni sem kíván...

Ilyen a szász hazafiság,

Lám eléggé evidens:

Örökké volt circumspectus

Örökké lesz providens!

Krónikás.

— **A kitiltott néptáncz.** Mig egyik oldalon ethnografusok és népnevelők arra törekszenek, hogy a népjátszókat a pusztulástól megmentsék és visszaadják a játékot a népnek, a mig szorgalommal gyűjtik a népdalokat, hogy megmentsék a feledéstől, ellissik a néptánczokat, melyek a falusi népet a játékokkal együtt a koresmától, pálinka ivástól megóvják, addig Felföldi, tordaaranyosmegyei főszolgabíró, a járása területén eltil-

totta a községokban a vasárnapi tánczot. Ez óta a férfi fiatalság, ha szórakozni óhajt, kénytelen a koresmában pálinka mellett üzni a gondot s estére kelve, duhajkodásban tör ki belőlük a felspiritusozott virtus. Nem volna okunk felszólalni, ha tudnók, hogy a főszolgabíró valamely praktikus, vagy humanus gyakorlatokkal töltetné be azt az időt, a mit eddig a tánczra fordítottak. Például, ha tüzőltó gyakorlatokat s ezzel kapcsolatos menet és rend gyakorlatokat végeztetne a fiatalsággal. De hát ezt nem teszi. Semmit sem tesz. Épen ezért, vészelyt látunk az ilyen intézkedésekben, a melyekkel a népnek szórakozását indokolatlanul eltiltják. Felhívjuk a vármegye alispánjának figyelmét a tilalom megszüntetésére. Egyttal Tordaaranyos vármegye s a többi vármegyék fejeinek figyelmét felhívjuk arra a körülményre is, hogy a tüzőltó gyakorlatok üzésével a községekben mindenütt felhagyaták azóta, a mióta bizonyos kormány-párti gyárosok vízipuskáinak részlet fizetéseit kiegyenlítették. A lakosság nem ért a szivattyúk kezeléséhez, egyáltalában nem foglalkoztatják semmiféle tüzőltó gyakorlatokkal. E miatt egész községek vannak pnsztulásnak kitéve, minden tüzeset alkalmával.

— Vívó akadémia Kolozsvárott.

Girol dini Federico velencezi vívómester és tanítványai, dr. *Benyovits* Lajos, *Volgyini* Attilio fővárosi vívómesterek, *Vermes* Lajos egyetemi tanár és vívómester és tanítványaik közreműködésével 1899. évi június hó 4-én délután 3 órakor a kolozsvári torna-vívoda helyiségében (Széchenyi téren) nagy szabású vívó-akadémiát rendeznek. A versenybíróság következőleg alakult meg: Elnök báró *Weselenyi* Miklós főispán. Tajgai: dr. *Pisztor* Mór, dr. *Fabinyi* Rudolf, dr. *Melt* Lajos, dr. *Szabó* Dénes, dr. *Udránszky* László egyetemi nyilvános rendes tanárok, *Péter* cs. és kir. ezredes, *Sárp* György csendőr-százados, *Matskási* Pál, br. *Wildburg* Aladár és győmrő grf. *Teleki* László. Verseny intéző *(Maitre de aussant)* *Cirol dini* Federico. Akadémia sorrend: 1. *Girol dini* Federico kardiskolája tanítványaival. 2. *Girol dini* Federico vítöriskolája. 3. Mérközések karddal. 4. Mérközések víttörrel. 5. Mesterek mérközése karddal és víttörrel. 6. Versenyvívás karddal és víttörrel. 7. Versenyvívók döntő kiüzelmé. 8. A győztesek kihirdetése és a díjak kiosztása. Szünet alatt a helybeli 51-ik cs. és kir. gyalogezred zenekara játszik. — Este 9 órakor társas vacsora a new-york külön éttermében. A versenyek nagyszabásuaknak ígérkeznek, mennyiben eddig is Saluzzo, Turin, Vercelli, Piacensa, Reggio, Miradola, Viconza, Velencez legjelesebb amateur vívói bejelentették közreműködésüket. A kolozsvári m. kir. *Ferencz-József* tud. egyetemi kör folyó év június hó 1-én fennállásának 25 éves jubileuma alkalmával országos jellegű torna és atletikai versenyeket rendez a kolozsvári torna-vívoda kert helyiségében.

— **A szerencsétlen vak iparos** részére Bőjtbe Máthé 2 koronát adott.

— **Kirándulás Dél-Amerikába.** Tegnapelőtt tárgyalta a kolozsvári Erekiye Múzeum egyik tisztviselője *Propper* N. János igazgatóval *Czeez* János 48—49-es tábornok meglátogatásának nagyszabású utitervét. E kirándulás útja oly hosszú, a milyen társas kirándulást Európából még eddig nem rendeztek soha. E miatt a világ híré *Cook* czég nem is akart bele menni a kirándulás előkészítésébe. *Propper* roppant széleskörű össze köttetéséinél, nagy akarat erejénél s áldozat készségénél fogva tud vállalkozni e roppant feladat megoldására, melynél a hazafias érzés képezi a főrugót. A leggyorsabb járatu hajót szemelte ki, mely egyttal a legtöbb kényelmet is tudja nyújtani. *Propper* kevéssé résztvevőre számít, mert aki vállalkozik, előkelő vagyoni állással kell hogy bírjon. Arra számít, hogy 10—20 jelentkezik e hat hétre terjedő utra, mely időből 14 nap esik Amerika tanulmányozására, kol közgazdasági és kulturális tekintetből sokat lehet tanulni. Ott van a *Liebig* világ-hírű huskivonát gyára, hol naponta 4000 szarvasmarhat vágnak, kávé gyarmatok s más különleges látnivalók. Kolozsvárról évtizedek előtt *Balázs* Gábor, *Balázs* Sándor író testvére, kinek atyja Belmagyar-utca 13 sz. a. lakott, járt e vidéken. Könyvet is írt utjáról. *Propper* már a napokban szándékozik kiadni tájékoztató felhívását az utra nézve.

— **Hiteliszövevények Tordaaranyos megyében.** Tordáról írják: A vármegyei gazdasági egylet, az elmúlt tél folyamán rendezett vidéki gazdasági előadásal, legszebb eredményt a hiteliszövények terén ért el. Négy helyiütt tartattak e tárgyból előadások: Egerbegen, Turban, Szentimáhy falván és Kocsárdon. Az előadó mindenütt Egerházy Lajos tordai ref. lelkes volt, ki világos, szakszerű és népies előadásával annyira fellekesítette a hatóságot, hogy nyomban elhatározták a megalakulást. Most már meg is alakultak Egerbegen, Szathmári *Ferencz*, Turban *Ferenczi* József, Szentimáhy falván *Miklósi* József ref. pap és *Kocsárdon* Kovács Árpád elnöklete alatt. Majdn mindenik hiteliszövénykeztelnél, több mint 200 üzletnél lett aláírva. Vajha a megyei intéző körök, — okulva más megyék példáján — kissé több figyelemmel részesíteték az üdvös intézményt s maguk is befognának, hogy a megkezdett munka tovább folytatassék. Egerházy Lajos lelkes urnak pedig legyen hálás köszönetünk lelkes működéséért, mert már tapasztaljuk, hogy milyen üdvös eredményt értünk el, ha meghallják azt, mivel ő végzé előadását: „mindnyájunk egyért s egy mindnyájunkért.”

— **Külföldi művészek Nagybanán.** A Julián-akademia több külföldi művésznövendéke, Nagybanánra utazott. A

Hollossy iskolának immár nagyon jó hire van s azok közül a magyar Hollossy növendékek közül, a kik itt jártak, nem egy feltűnést keltett sajátos tudásával, ez birta rá *Felber* Carló is *Jean Mayer* svájcei, *Finnelstein* Albert orosz és *Ernest* Rorbarde francia fiatal művészeket, hogy a Julián akademiából a Hollossy iskolájába menjenek.

— **Brassói sport élet és a szászok.** Vettük az alábbi sorokat: F. hó 22-én Brassóban az ujonnan alakult *Biczikli Club* Lurzo — a hirhető zöld szászt választotta meg elnökének, ki csak azon kikötéssel fogadta el az elnökséget, hogy csak szászok lehetnek tagjai e clubnak; kíváncsiak vagyunk, ki is az a tisztas magyar, a ki evvel a magyart gyűlölő zöld szászságy egy Clubban szeretne lenni. A byciklisták felvonulásánál nemzeti lobogó nem volt, csak egy nagy fehér lobogó, vörös és zöld színnel szegélyén — de ezt is csak nagyítóval lehetett látni. Annál többen vitték *Haiti* színeit, vörös — kék lobogót — mit ugyan a szászok saját színeinek vallanak. — Mit szól ehhez a főispán — mit a helyigminiszter?

— **Realiskolai tanulók a Petőfi szobornál.** F. hó 23-án Brassóból hazatérő udvarhelyi realiskolai tanulók tanárai vezetés alatt kiszállottak *Szegesvárt* — és megkoszorúzták a *Petőfi* szobrot. — A Hymnus eléneklése után *Radnai* Oszkár VII. realista szavalta el *Petőfi* nének egy versét — azután *Nosz* Gusztáv tanár tartott lendületes beszédet — méltatva *Petőfi*t.

A vármegyeház meglekintése után, hol *Somogyi* István alispán rendkívüli szeretetreméltóságával fogadta őket, kimentek a pályaudvarra — utjokat folytatni.

A *Petőfi*-szobor merénlylőit még nem sikerült mindeztideig kézrekeríteni, noha *Vasváry* rendőrkapitány minden lehetőt elkövet.

— **Viktor Hugo Múzeum.** A kis palotát, a melyben *Victor* *Hugó* lakott, a költő emlékeztetének szentelt múzeumná alakították át. *Paul* *Meurice* *Victor* *Hugó* végrendeletének végrehajtója a múzeum czéljaira átgondolta a költő összegyűjtött kéziratait, leveleit, arczékepeit és munkáinak első kiadásait. Rendkívül érdekes gyűjteménnyel gazdagította a múzeumot *Jean* *Benve*, aki nagy szorgalommal kutatót fel mindent, a mivel a párisi kisipar a nagy költőt dicsőítette. *Pipák*, szappanok, dohány szelenczék, allegóriák etb. változatos formában tanúságai annak a népszerűségnek, a melynek *Victor* *Hugó* örvendett. A múzeumot, mely *Páris* egyik legérdekesebb látnivalója lesz, néhány hét múlva nyitják meg a közönség számára.

— **Főnyeremény: egy szegedi tanya.** Az ez év őszén *Szegeden* rendezendő mezőgazdasági országos kiállítás céljaira a pénzügyminiszter tárgysorsjátékot engedélyezett, mely sorsjáték finanszírozását egy budapesti és egy szegedi pénzintézet közösen vállalták el. — A miniszteri engedély értelmében — mint értesülünk — kibocsátanak egy millió darab huszkrajzaros sors-egyet és a főnyeremény fejében 50,000 korona értékben egy mintaszertien berendezett szegedi gazdaságot adnak a nyerőnek, esetleg pedig 20 százalékos levonással készpénzen is beváltják a főnyereményt. A költségkivül igen eredeti főnyeremény modelljét kiállításra a kiállításra. Ez lesz az első eset, hogy nyilvános sorsolásban ingatlant használtak fel főnyereményül.

— **Mikor lesz vége a világnak?** Ha nincs egyéb dolgunk, ezzel a problémával gyakran szoktunk foglalkozni. Tudósok és tudatlanok egyaránt kíváncsiak rá. Néha be-bejárja a világot, egy-egy bolond hír — rendesen nyáron, — hogy meg egy-két év, hónap vagy nap és elmehetünk szépen a pokolba. Azaz, hogy maga a föld sülyed velünk lefelé — az isten tudja, hová. Ez a sajnálatos vég pedig többnyire azért tölti meg félelemmel vagy jó kedvvel az emberek szívét, mivelhogy egy üstökös azzal fenyeget, hogy karambolt csinál velünk, a Földdel, vagy vagy a Holddal, vagy ugyancsak az isten tudja, melyik másik csillaggal. Azután mégis csak nyugodtan kapálunk, kaszálunk, szeretkezünk, háboruszkodunk tovább, kinek hogyan a sorja parancsolja. Ezidő szerint egyik francia vallás-filozófiai iskola foglalkozik nagyon „behatóan” a kérdéssel, hogy mikor lesz vége a világnak. *Faye* ur, a párisi tudományos akademia tagja, akkép nyilatkozott, hogy egy nap a földön minden megszűnik működni s minden kihál, élettelen lesz rajta. A nap rohamosan kihál, vastag réteg képződik rajta s mi nem kapunk majd kellő meleget és világosságot.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabona árak a következők voltak:

Buza	métermázsánként	8 frt 50 kr. 9
Rozs	6 „ — „ 7-50	
Zab	4 „ 75 „ 5	
Árpa	6 „ — „ 6-50	
Kukoricza	4 „ 25 „ 4-30	

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Egy trónörökös balesete.

Budapest, május 25.

Románia függetlensége proklamálásának évfordulója alkalmából megtartott katonai díszszemlénél *Ferdinánd* trónörökös baleset érte, a mely igen

könnyen a legvégzetesebb következményekkel járhatott volna.

Ferdinánd trónörökös a 8-ik gyalogsági dandár élén megtette a király előtt a katonai tisztelgést s lovát fordítani akarta, hogy a királyhoz csatlakozzék. Ebben a perczben a ló az aszfalton megcsuszott. A trónörökös kibukott a nyeregből s a ló alá került. Az óriási tömeg egy jajkiáltásban tört ki. A trónörökös azonban csakhamar kiszabadította magát veszélyes helyzetéből, lábra állott s újból a nyeregbe ült. A szemle azután tovább tartott; visszajövet a lakosság a királyi családot lelkesen megéljenezte

A pestis.

Hongkong, május 24.

A pestis tovább terjed. Május eleje óta 313 megbetegedés fordult elő, melyek közül 254 halállal végződött.

Alexandria, május 24.

Ma ismét két pestises megbetegedés fordult elő. A betegek száma tehát tegnap óta négyre emelkedett.

Kongresszus a tuberkulózis ellen.

Berlin, május 24.

A birodalomgyűlés épületében ma délelőtt nyílt meg a tüdővész ellen való intézkedésekről tanácskozó kongresszus. Ott voltak: a császárné, mint a kongresszus pártfogója, *Posadowski* miniszter a birodalmi kancellár képviselőtében és számos előkelőség. *Posadowski* megnyitó beszédében a hágai kongresszusra hivatkozott és azt mondta, hogy mind a két kongresszus fontos dokumentumokat fog szolgáltatni a művelődés történetében korunk szellemének megítéléséhez. Az egyes államok delegátusai, köztük *Boit* Amerika, *Bronard* Páris, *Grainger* *Stewart* Anglia, *Maragiano* Olaszország, *Kusy* Béce, *Korányi* Magyarország és *Bertensen*, a czár tisztelőbeli orvosa kormányaik nevében szerencsét kívántak a kongresszus munkájához. A kongresszuson körülbelül 2000 tag volt jelen, köztük 200-an a német és a külföldi kormányok képviselőitében. A kongresszus táviratilag szerencsét kívánt *Viktória* királynőnek 80-ik születés napja alkalmával.

Uj állam fogház.

Budapest, május 25.

Az országban eddig két állam fogház volt, Vácztól és Szegeden. A legutóbbi időben a bíróságok tömegesen ítélték el a szociálistákat s most mindenik állam fogház zsufolással tömve van elítélt szociálistákkal. A tömeges sajtóperek pedig valószínűen még több ily szociálistával fogják szaporítani a fogház lakóinak számát. — Mint a „Keleti Ért.” jelenti, ha ezen állapotokban változás nem áll be, *Plósz* Sándor igazságügy miniszter tervezi, hogy már a legközelebbi jövőben egy új államfogházat fog létesíteni.

A kiegyezés.

Budapest, május 25.

A király ma először *Thunt*, azután *Széllt* fogadta.

Döntés még eddig nem történt.

A magyar miniszterek értekezletet tartottak gróf *Széchenyi* Manó lakásán.

Feltűnt, hogy a király *Széllt* 1 órán, *Thunt* csak rövid ideig tartó kihallgatáson fogadta.

Parlamentí körökben az a hír, hogy a király kívánságára a két kormány ujra tárgyalni fog egymással.

A főrendiház ülése.

Budapest, május 25.

A főrendiház ma rövid ülést tartott *Daruváry* elnöklete alatt.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos;

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Mindazon rokonbarátoknak és ismerősöknek, valamint egyesületeknek, kik néhai *Tarsoly* Gábor, szeretett férjem elhalálozása alkalmával részvételükkel bánatomban vigasztalni szívesek voltak, — köszönetemet fejezem ki.

Torda, 1899. május hó.

Özv. Tarsoly Gáborné.

Hirdetések.

A héjasfalva-székelyudvarhelyi h. é. vasut (székely vasut) részvénytársaság 1899. évi rendes közgyűlését

f. évi június 9-én délelőtt 11^{1/2} órakor fogja Budapest, V. Fürdő-utca 1. sz., II. em. megtartani, — melyre a t. részvényesek ezennel meghívattak.

N a p i r e n d:

1. az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1898 üzleti évről;
2. az 1898 évi mérleg végleges megállapítása és határozathozatal a tiszta nyereség hovatartozására iránt;
3. határozat az igazgatóság és felügyelő bizottság részére adandó felmentvény tárgyában;
4. határozat az alapszabályok 34. §-ának módosítása tárgyában;
5. az igazgatóságnak 3 évre újból leendő megalakítása;
6. az igazgatóság és felügyelő bizottság tiszteletdíjának megállapítása az 1899. évre.

Azon t. cz. részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt legkésőbb f. é. június 2-áig a helyi szokás szerinti pénztári órákban, m. p.: **Budapest**, a Budapesti bankkegyesület r. t.-nál, vagy **M/m. Frankfurtban**, von Erlanger & Söhne bankcégnél letenni.

Minden letett részvény 1 szavazatra jogosít, de 100 szavazatnál több nem gyakorolható.

Budapest, 1899 május 23-án.

Az igazgatóság.

Mérleg. Vagyoni: Építési tőke frt 1,323,500. Adások frt 39,509-08. Óvadék frt 500. Fügő kiadások frt 11,998-88. Összeg 1,375,507-96. Teher: Alaptőke 1,323,500. Törlesztési számla frt 2300. Hitelezők frt 329-02. Fügő számla frt 11,998-88. Tartalékok frt 7276-14. Nyereség egyenleg frt 29603-92. Összeg frt 1,375,507-96.

Nyereség- és veszteség számla. Jövedelem: Mult évi áthozat frt 140-48. Üzleti felelő frt 33,010-11. Különféle jövedelem frt 3665-34. Összeg frt 36,815-93. Teher: Igazg. költség frt 3013-52. Közterhek 1898-49. Törlesztési szükséglet frt 2300. Nyereség egyenleg forint 29-603-92. Összeg forint 36,815-93.

Tisztelt Közgyűlés!

Az alírt felügyelő bizottság a kereskedelmi törvény és az alapszabályok értelmében a „héjasfalva-székelyudvarhelyi helyi érdekű vasut (székely vasut) részvénytársaság” által 1898 évre felállított mérlegszámlát, üzleti számlát, nyereség és veszteség-számlát megvizsgálta és azokat a társasági könyvekkel egybehangzóan és helyesnek találta. — Ehhez képest javaslatba hozza, hogy az 1898. évi mérleg jóváhagyassék, az igazgatóságnak eziránt tett jelentése elfogadtassék és a felmentvény megadassék.

481. 1—2

Budapest, 1899 május 23.

A felügyelő-bizottság.

TESSITORI és GURISATTI

Nagy-utca 27. szám.

Felvallalnak: Granitto, Terrazzo, Betonírozások, Csatornázások, Szökőkutak, Beton hidépítések, Aszfaltírozások, Beton alapozások, Cement és Mozaiklapok, kővezékek, Építészeti díszítvények gipsz, cement- és műköből stb.

Raktáron tartanak: Cement és Mozaiklapok minden szín és nagyságban. Járdalapok, Aszfalt fedélpép, Aszfalt elszigetelő lemez, Csatorna csövek, Portland és Roman-cement, Fűsz (Gypsz) stb.

472. 2—15.

Zenekedvelők figyelmébe!

Ziterát addig ne vegyen senki, a míg a Menzenhauer és Schmid-féle Guitar-Ziterákat nem látta!

Amerika bámulatos technikai találománnyal lepte meg újra a világot. És a zenekedvelők páratlan lelkesedéssel ostromolják az összes európai államokban és körletekben elhelyezett GUITAR ZITERA társaságokat. A Zitera hangjegyei már megukban foglalják a gyakorlati oktatást is annyira, hogy teljes zeneismeret nélküli egyének is egyszerre magyarázat után képesek lejátszani minden darabot.

Magyarországi, illetve Budapesti székházunk jóváhagyásából a midőn szerenczés lehettem itt helyben Kolozsvárt egész Erdélyre kiterjedőleg Zitera termemet berendezni, felkívem a n. érd. közönség szíves érdeklődését. Raktáromon több száz Zitera áll a n. é. közönség rendelkezésére és bámulatos olcsó áraktól eltekintve, egyszerű mint termemet a kor igényeinek teljesen megfelelőleg ingyen oktatásra is berendeztem.

390. 5—26.

Egy Zitera ára 13 frt. Részletfizetésre 16 frt.

Egy évig a tőlünk vett Ziterákat ingyen hangoljuk.

Kiváló tisztelettel Menzenhauer és Schmidt

Kolozsvárt, helmagyar-utca 25. szám.

Ügynökök helyben és vidéken magas jutalékkal fölvetetnek!

A FRITZE-féle

A FRITZE-féle

A FRITZE-féle

Borostyán padlómáz

igen tartós és fényes

6 óra alatt megszárad

a legszaporább padlófesték 1 kg. elegendő 16 n. méter bevonására!

Főraktár: Burger Frigyesné Drogeria,

Kolozsvár, főtér.

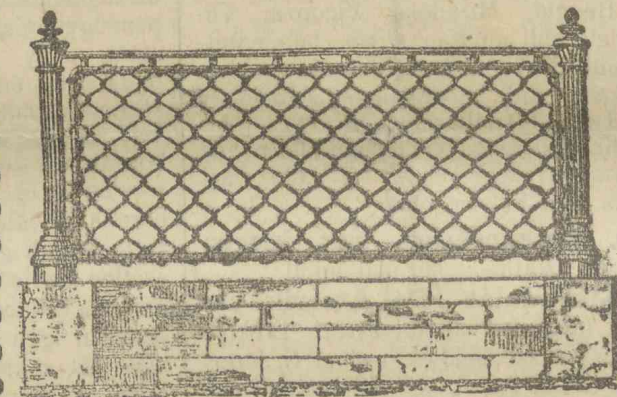
260 8—0

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve

LÉBER GYULA

első erd. sodronyszövet-fonat és szita-áru gyára

Kolozsvárt, Torda-utca.



Ajánlva minden szakmába vágó munkáit. Ugyint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekezdéséhez való gépfonásait; pince, padlás, felső világossági magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát majorsági udvarok sodrony-fonattal való

bevonását, áthányó rosták, szén, kocsz, kavics, föld és porond válogatáshoz szikra fogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok).

Nemkülönbön zöldre festett légy-szövet, szelelő rosták, Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas, réz és cín-szövetek. Kruppa sörgyőzések különféle mintákban; fakerebe foglalt rosták, löher-sziták és sziták különféle csövekre igen erősen készítettnek és gyári árak szerint számítottak. Acél tüskés sodrony kertek, erdők stb. bevonásához jutányos árárt fel is huzatik.

KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENŰVE SZOLGÁLOK.

300. 18—20.

Kiváló tisztelettel:

LÉBER GYULA.

A nagyérdemű közönséggel tisztelettel tudatom, — hogy a

Legényei fürdő vendéglőjét

az idei saisonra átvettem, főtörekvésem leszen, hogy a t. fürdő-vendégeket pontosan kiszolgáljam izletes ételekkel és a státus uradalmi tiszta boraival Jegényének megnyerjem.

Az étkezés, valamint a lakás viszonyok tájékoztásával már most személyesen is szolgálhatok Kolozsvárt, Vereskereszt vendéglőben.

A n. é. közönség szíves látogatását kérem

Kiváló tisztelettel

462. 2—2.

JÓZSA B. vendéglős.

THE PREMIER CYCLE CO LTD.

(Hillmann, Herbert & Cooper.)

GYÁRTELEPEK

COVENTRY

EGER

DOOS

Angolország.

Csehsország.

Németország.



A PREMIER

kerékpár

24 év óta

elsőrendű

gyártmány!

Egyedüli raktára:

Taufer Ferencz Utódánál

KOLOZSVÁRT

314. 5—20.

Kut szivattyúk és építési szivattyúk!

Kolozsvári vízvezeték- és csatornázási-vállalat

Bányai K. és Társai bejegyzett cég.

Iroda, műhelyek és raktárak:

Kolozsvár, főtér 18. szám. Telefon 324. szám.

E vállalatunk úgy helyben mint vidéken is, magánbázisokban, uradalmak és kastélyokban a legújabb modern kivitelben, a legmesszebb merő műszaki berendezéseket, bármily nagyságban, valamint a régebben berendezetteknek a mai kor szerinti átalakítását és javítását teljes garanciával és a legolcsóbb árakon.

Létesítünk fürdő-telepeket, egészségügyi berendezéseket a legújabb tártmányok szerint, kórházakat, fűtés és vízágtatási készüléket, melegvíztelepeket, vizkutatásokat, fűtőházakat és alagsóvezetéseket a saját rendszerünk szerint.

Készítünk túruló fűtőkendőket, felszereléseket, szivattyúkat, rézi és kerti fecskendőket minden alakban és nagyságban.

A legelsőrangú gyárakkal levő előnyös összeköttetéseink folytán a legátányosabb árak mellett vállalkozunk és szállítunk.

Költségvetés és tervszerveket díjmentesen készítettünk úgy a helyi mint vidéki t. megbízóinknak.

Kérve kiterjedt vállalatunknak ártfogását és becses megrendeléseit.

Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat

Bányai K. és társai

289. 15—20.

Kolozsvár, főtér 18. sz. Tel. fon 324. szám.

Tűzoltó fecskendők és felszerelések!

Uj! Uj! Uj üzlet!

Uj üzlet.

KERÉKPÁROK!

125 FORINTTÓL * * * 300 FORINTIG!!

Csakis elsőrangú és elismert minőségű gyártmányok.

Raktáron:



ADRIA

SCHLADITZ

PEUGOT

BEESTON

NORICUM

lánc nélküli kerék!!

CHAMPION

PATRIA

405.17—*

kerékpárok!

Continental-gummi erdélyrészi vezérképviselősége.

Kényelmes fizetési feltételek.

Kerékpár felszerelések nagy raktára

Kerékpár-iskolámban,

a torna-vivoda zárt kórhelyiségében, mely a legkényelmesebben van a célra berendezve, a kerékpározást 2 frt tandíj mellett, a legrövidebb idő alatt bárki megtanulhatja.

Nagy mechanikai műhely. — Tűzemaillirozás és nickelés!

GROSZ FRIGYES

Nagyvárad

Kolozsvár

Beszterezse

Bazár-szoros.

Főtér.

Fa-utca

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.